

GESTAȚIA SCROAFELOR ÎN ADĂPOSTURI RECI (II) cu zona de furajare dispusă longitudinal

Dr. Huțu Ioan

Fascicula nr. SN-03 , aprilie 2008

INTRODUCERE

Caracteristica comună a sistemelor de exploatare intensivă a animalelor pe așternut permanent este întreținerea în boxe comune, în grupuri mari.

Durata ciclului productiv sau reproductiv în adăposturi reci, respectiv în 2-3 tipuri de structuri semicilindrice, presupune existența a șase sectoare de producție în care se pot derula, conform figurii 1, mai multe serii anuale, dependent de categoria de animale.

Pentru scroafe matcă, ciclul reproductiv durează jumătate de an, din care:

- în sectorul pentru depistare montă	max.	32 zile
- în sectorul pentru gestație		110 zile
- în sectorul destinat fătării și lactației		<u>40 zile</u>
<i>Total pentru un ciclu de reproducție</i>		<i>182 zile</i>

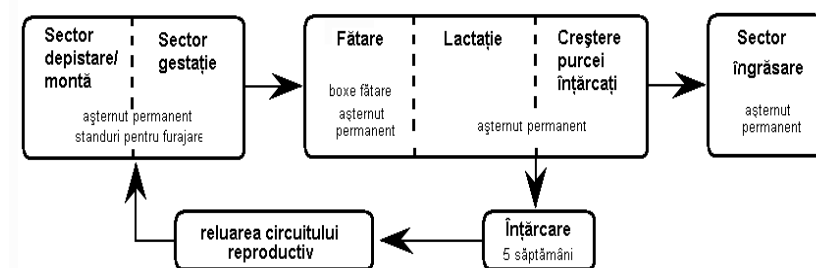

Figura 1. Fluxul tehnologic în structuri semicirculare

Prelucrare după Honeyman, 1995

Pentru scrofițele de prăsilă prima fătare survine la vârsta de 316-337 zile.

TEHNOLOGIA ÎNTREȚINERII ÎN SECTORUL DE GESTAȚIE

În sectorul de gestație, tehnologia trebuie să asigure confortul scroafelor gestante, să reducă comportamentul agresiv, să faciliteze depistarea reîntoarcerii căldurilor, diagnosticarea gestației, să asigure furajarea individuală și să facă posibilă gestionarea, controlul sau diminuarea factorilor de risc asociați avorturilor.

CUPRINS:

INTRODUCERE	1
TEHNOLOGIA ÎNTREȚINERII ÎN SECTORUL DE GESTAȚIE	1
Structuri semicilindrică pentru 54 scroafe	2
Întreținerea scroafelor gestante	3
Organizarea muncii și regimul exploatării animalelor	4
Adăpostirea animalelor și exploatarea adăpostului	5

Structuri semicilindrică pentru 54 scoafe

Adăpostul pentru 55 scoafe gestante schițat în figura 2 (vezi și fig. 3 și 4) permite atât cazarea individuală, în standurile de furajare, cât și cazarea în grup, în boxe comune, rezultate prin împărțirea transversală a adăpostului în 2-6 boxe.

Zona de furajare și alea de circulație sunt betonate, ocupă 33,7% din suprafața utilă a adăpostului și se află la cota +0,40 m față de cota ±0,00. Alea longitudinală de circulație are lățimea de 90 cm și este situată pe o latură a adăpostului. În situația cazării scoafelor gestante în standul de furajare, vierii depistatori pot trece pe alea de circulație, moment în care pot fi observate eventualele scoafe care manifestă interes pentru acesta, confirmând eventualele reîntoarceri ale căldurilor.

Zona de odihnă, prevăzută cu așternut permanent, poate fi divizată în plan transversal, în funcție de numărul grupelor de scoafe. Subzona de acces la standurile de furajare (notată cu 3-4 în fig. 2) poate fi redusă până la marginea acestora.

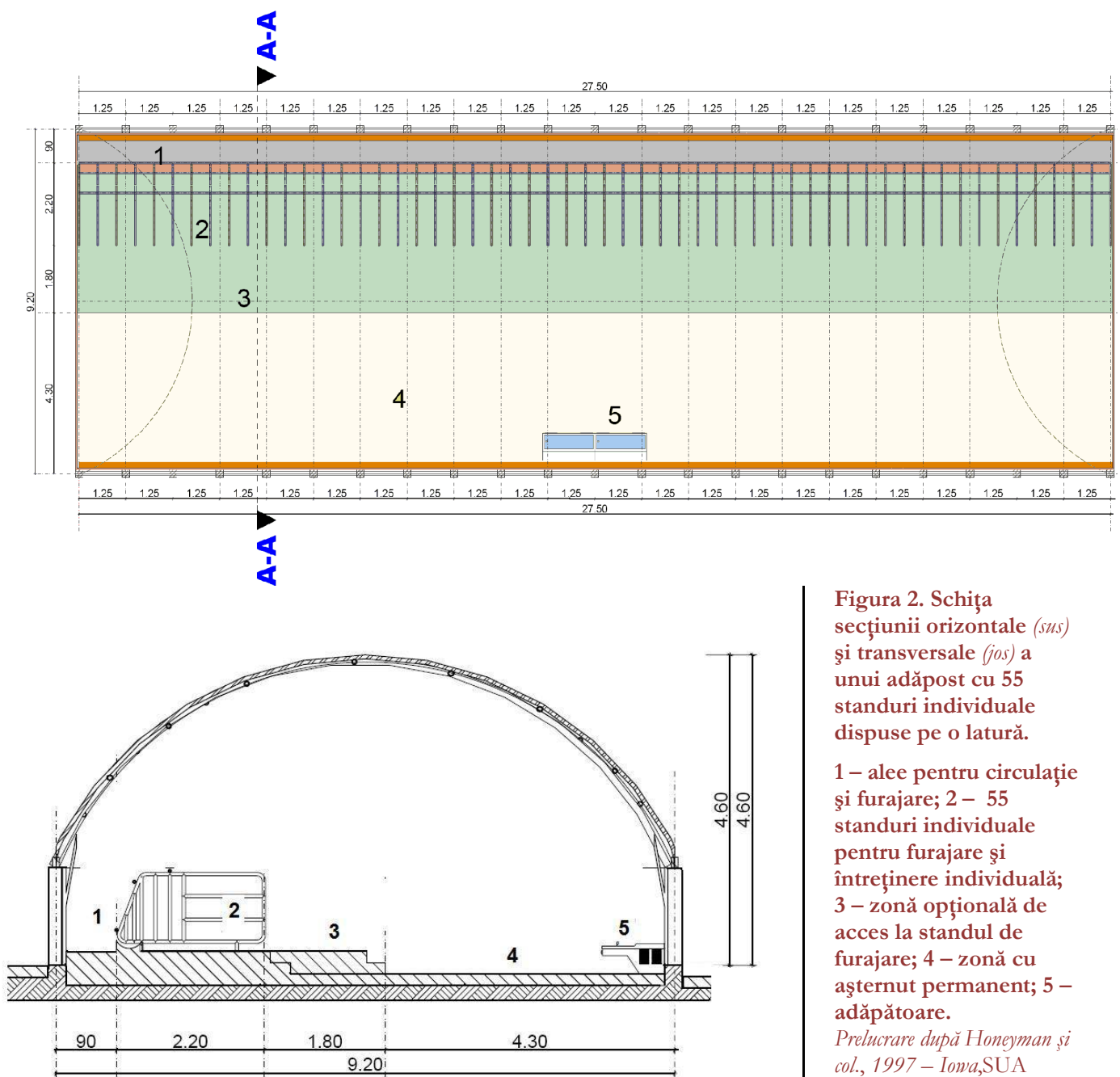

Figura 2. Schița secțiunii orizontale (SMS) și transversale (JOS) a unui adăpost cu 55 standuri individuale dispuse pe o latură.

1 – alee pentru circulație și furajare; 2 – 55 standuri individuale pentru furajare și întreținere individuală; 3 – zonă opțională de acces la standul de furajare; 4 – zonă cu așternut permanent; 5 – adăpătoare.

Prelucrare după Honeyman și col., 1997 – Iowa, SUA

Accesul la furaj se face prin intermediul standului (vezi fig. 3 și 4), concomitent pentru toate cele 55 scroafe; în cazul scroafelor cu condiție corporală precară, se poate practica întreținerea individuală și furajarea suplimentară. Apa se asigură prin intermediul adăptoarelor situate pe peretele opus standurilor de furajare; având în vedere că furajarea este restricționată, se asigură câte o adăptoare pentru 15 scroafe. Numărul lor poate fi mărit în funcție de numărul grupelor/boxelor delimitate.

De asemenea, în cazul cazării scroafelor în standul de furajare, apa poate fi asigurată și printr-o adăptoare cu niplu, montată în apropierea jgheabului de furajare.

Întreținerea scroafelor gestante

Întreținerea și *cazarea* scroafelor pe durata gestației se poate face diferențiat - individual și în grup, în funcție de stadiul gestației:

- în primele 28 de zile, ca urmare a avantajelor creșterii în boxe individuale, cazarea poate fi realizată în standul de furajare;
- în perioada 29-110 zile, cazarea se face în boxe comune; acest tip de întreținere stimulează manifestarea estrului în cazul unor eventuale reîntoarceri a căldurilor.

Având în vedere specificul creșterii în grup, specificul categoriei și pentru diminuarea comportamentului agresiv, a stresului și avorturilor, trebuie respectate, în principal, două condiții: individualizarea *frontului de furajare* și alocarea unui *spațiu suficient*, cu un design adecvat.

Astfel, la dimensionarea boxelor comune, se recomandă asigurarea unor spații care să permită existența unei distanțe sociale de 1,8 m; respectarea acestei distanțe este necesară în ideea diminuării comportamentului agresiv și stabilirii ierarhiei sociale.

Practic, pentru menținerea armoniei sociale și pentru evitarea conflictelor, se recomandă ca lățimea boxei să fie de cel puțin 4,60 m, iar grupul de scroafe cazate să fie de 8-12 capete. Aceste dimensiuni și densități asigură animalelor exploatate o suprafață suficientă, libertatea de mișcare, posibilitatea alegerii mediului de viață și facilitează evitarea situațiilor conflictuale cu liderii grupului.

Regimul de mișcare se asigură prin alocarea a 2,25-2,50 m² suprafață de odihnă/scroafă; această suprafață depinde însă și de mărimea grupului – spre exemplu, la grupe de 30 scroafe, se recomandă 2,60 m²/scroafă, la grupe de 15-29 scroafe, 3,25 m²/scroafă, iar pentru grupe mai mici de 10 scroafe, se recomandă 3,70 m²/scroafă.

Frontul de furajare este individualizat și, de regulă, se asigură prin furajarea la stand sau front delimitat cu panouri, mai rar stație de furajare.

Izolarea scroafelor slabe sau tarate se poate face pe standul de furajare (vezi fig. 5) doar că, în ultimul caz, are loc reducerea numărului de standuri care pot fi destinate furajării.

Figura 3. Adăpost pentru scroafe gestante cu standuri de furajare dispuse pe o latură

În fața standurilor se observă o alee de serviciu, iar în spatele standului se poate delimita zona de odihnă cu așternut permanent; de-a lungul joncțiunii dintre zona de furajare și zona de odihnă se poate observa o zonă murdară, în special în porțiunea centrală a adăpostului.

Foto: Payne, 2004, Australia

Organizarea muncii și regimul exploatării animalelor

Înainte de popularea adăpostului cu scroafe, se recomandă verificarea funcționalității sistemelor de furajare și distribuție a apei.

Popularea grupelor de scroafe se face respectând principiul populării și depopulării totale. Ideal, popularea se face cu scroafe din aceeași categorie, număr de ordine al gestației, greutate și mărime.

În cazul adăposturilor cu zonele de furajare și odihnă dispuse longitudinal, popularea poate fi făcută de la un capăt spre celălalt, scroafele fiind grupate și cazate în 2-4 boxe. Deși este mai scumpă, din punct de vedere tehnologic, compartimentarea conferă un plus de funcționalitate.

Practic, împărțirea zonei de odihnă în mai multe boxe permite exploatarea scroafelor în mai multe grupe, dependent de condiția corporală (scroafe grase, normale sau slabe) și mărimea acestora (scroafe mari, mijlocii, scroafe mici și scrofițe).

Formarea grupelor de scroafe se face odată cu înțârcarea sau la începutul și sfârșitul gestației; noile scrofițe se introduc ca subgrupuri, care au fost deja formate. Spre exemplu, pentru un grup de 30 scroafe, numărul subgrupului de scrofițe introduse trebuie să fie 5-6. Pentru un grup de 50 scroafe, se introduce un subgrup de 6-8 scrofițe deja acomodate. În cazul unui management defectuos al grupelor de scroafe din sectorul de gestație, pot apărea situații conflictuale care sunt asociate cu prolificitatea slabă.

Contracararea efectelor generate de comportamentul agresiv se poate face prin mai multe tipuri de măsuri, și anume:

- prin gruparea în săptămâna a 5-a a gestației¹, după o perioadă de cazare individuală;
- prin asigurarea unui așternut excesiv de abundent în momentul introducerii subgrupelor noi;
- prin introducerea în boxa de scroafe a unui vier vasectomizat pentru o perioadă de 3-5 zile².

Temperarea comportamentului agresiv - pentru asigurarea și menținerea unei ierarhii sociale stabile în grupul de scroafe gestante în boxe comune, sunt necesare:

- gruparea scroafelor în funcție de experiența parturițională; în fapt, gruparea scroafelor cu același număr de fătări;
- introducerea scrofițelor în subgrupuri și menținerea pe cât posibil a grupurilor statice, fără lotizări și relotizări;

Figura 4. Adăpost pentru gestație cu zona de odihnă divizată în mai multe boxe

Prima boxă, cea din plan îndepărtat este utilizată pentru păstrarea temporară a așternutului (baloți de paie).

Foto: Central Research Center, Minnesota, SUA

¹ Probabil, după acest stadiu al gestației, întocmai ca la rozătoare, nivelurile ridicate de progesteron și estrogen diminuează comportamentul agresiv; la scroafă, odată cu stabilirea gestației (după ziua a 15-a), comportamentul agresiv este mai ponderat.

² Se pare că această măsură reduce agresivitatea scroafelor și îmbunătățește performanțele reproductive (crește rata supraviețuirii embrionare la momentul implantării) după grupare. Explicația nu este încă bine fundamentată științific, dar se pare că prezența vierului (posibil stimularea vizuală, contactul tactil sau feromonii) redirecționează comportamentul agresiv spre vier sau feromonii vierului mențin starea de *cumințenie* a scroafelor. De asemenea, androsteronul din saliva vierilor are efect sedativ asupra scroafelor.

- furajarea individuală, preferabil în standuri individuale, care pot fi utilizate și ca loc de refugiu pentru scroafele care sunt agresate în afara momentelor în care are loc furajarea;
- asigurarea spațiului necesar și posibilitatea hrănirii suplimentare a scroafelor slabe;
- momentul introducerii scrofițelor în grupul de scroafe deja format este fie imediat după înțărarea scroafelor, fie la dezmembrarea boxelor de fătare și începerea lactației în grup;
- utilizarea unor boxe cu colțuri – pentru a permite refugiul animalelor subordonate ierarhic în colțurile boxei.

În condițiile asigurării acestor aspecte, scroafele gestante, comparativ cu cele din alte sisteme de creștere, manifestă mai puține tulburări locomotorii, prezintă un status imunologic și au o condiție corporală mai bune.

Respectarea cerințelor privind alimentația, cazarea, regimul de utilizare vor permite exploatarea avantajoasă a materialului biologic.

Adăpostirea animalelor și exploatarea adăpostului

Adăpostirea scroafelor gestante se face în structuri care, din punct de vedere funcțional, prezintă două zone: una de odihnă, cu așternut permanent, și una destinată furajării. Valorile parametrilor de microclimat și menținerea acestora se face la fel ca în sectorul anterior.

Furajarea se realizează, de regulă, în standuri individuale care, după intrarea scroafelor, permit atât închiderea și blocarea, cât și părăsirea boxei prin deschiderea porții frontale. Practic, standul de furajare permite și izolarea animalelor și elimină riscul agresiunilor care survin, cel mai frecvent, odată cu furajarea.

Sistemele de ventilație, cel de răcire a adăpostului sau de răcorire individuală a animalelor sunt deosebit de importante în menținerea microclimatului și reducerea riscului apariției stresului termic al femelelor gestante – de cele mai multe ori, intensificarea ventilației se realizează prin amplasarea a 2-4 ventilatoare care cresc viteza curenților de aer.

Regimul de iluminat este de 14-16 ore lumină/zi, cu o intensitate de minimum 55 lumeni/m².

Necesarul de așternut depinde de sezon; pe durata iernii, consumul este mai mare, iar pe durata verii - mai mic. În general, în cazul scroafelor din gestație necesarul de paie poate fi stabilit la 1 kg/zi pe scroafă; pentru întreaga perioadă de cazare în sectorul de gestație consumul de paie este de 110 kg.

Gunoii care provine din acest sector este mai uscat, motiv pentru care, în cazul compostării lui, este necesară adăugarea de apă, pentru favorizarea fermentației.

Figura 5. Stand de furajare cu posibilitate de bloacre individuală

Scroafele pot fi blocate în standul de furajare, aceasta transformându-se într-o boxă de izolare, diagnostic al gestației, inseminare etc. Blocarea se realizează ușor, de pe aleea de circulație. În partea centrală se observă o adăptoare cu dispozitiv de protecție împotriva înghețului.

Foto: Honeyman 2004 Ames, Iowa –SUA

Alte surse bibliografice recomandate:

Ioan Huțu & Gary Onan – *Tehnologii alternative pentru creșterea porcilor* - Ed. Mirton, 2007.

Material elaborat de către dr. ing. Huțu Ioan, șef lucrări la Disciplina de Producție Animală a Facultății de Medicină Veterinară, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara, coordonator al Unității de Extensie.

Contact:

Centru de Consiliere - Unitate de Extensie,
Calea Aradului nr. 119 tel/fax: 0256 277127

WEB: www.unitate-extensie.org.ro

E-mail: i.hutu@unitate-extensie.org.ro

CENTRUL DE CONSILIERE - UNITATE DE EXTENSIE

Centrul de Consiliere - Unitate de Extensie este o asociație nonprofit înființată pe lângă Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara care are ca scop extensia, respectiv transmiterea rezultatelor cercetării științifice către societate, cu scopul dezvoltării acesteia.

© 2008, Toate drepturile rezervate Asociației Centru de Consiliere - Unitate de Extensie.

Materialul se distribuie gratuit și se poate multiplica, copia sau distribui doar în baza unui acord scris cu Unitatea de Extensie

Material promovat prin proiectul PHARE - *Centru pilot de promovare a cooperării transfrontaliere româno-sârbe în agro-zoo-vet business*, finanțat prin Programul de Vecinătate România-Serbia 2004-2006, RO2005/017-538.1.01.15.

Editor coordonator: Ioan Huțu - UEX Media. Data editării: noiembrie 2007 Adresă: Unitatea de Extensie a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara, Calea Aradului nr. 119, Timișoara-300645, Timiș - România tel/fax: 0040256277127, www.unitate-extensie.org.ro, office@unitate-extensie.org.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene